

25 ՀԱՐՑ ԵՎ ՊԱՏԱՍԽԱՆ ԱՌԱՆՑ ՈՒՂԵԿՑՈՂԻ ԵՎ ԸՆՏԱՆԻՔԻՑ ԱՆՋԱՏՎԱԾ ԵՐԵԽԱՅԻ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏ ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

ՄԻԳՐԱՑԻԱՅԻ ՀԱՄԱՏԵՔՍՈՒՄ

www.coe.int/children

ԿԱՌՈՒՑԵԼՈՎ ԵՎՐՈՊԱ՝
ԵՐԵԽԱՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ԵՎ ՆՐԱՆՑ ՀԵՏ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

25 ՀԱՐՑ ԵՎ ՊԱՏԱՍԽԱՆ
ԱՌԱՆՑ ՈՒՂԵԿՑՈՂԻ ԵՎ ԸՆՏԱՆԻՔԻՑ
ԱՆՋԱՏՎԱԾ ԵՐԵԽԱՅԻ
ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏ ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹՅԱՆ
ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

ՄԻԳՐԱՑԻԱՅԻ ՀԱՄԱՏԵՔՍՈՒՄ

ՀԱՐՑ 1. Ո՞վ է համարվում առանց ուղեկցողի երեխա:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.

Առանց ուղեկցողի երեխան այն երեխան է, ով բաժանվել է և՛ երկու ծնողից, և՛ այլ հարազատներից ու որին չի խնամում որևէ չափահաս անձ:

(աղբյուր՝ Առանց ուղեկցության և ընտանիքից անջատված երեխաների արդյունավետ խնամակալություն միգրացիայի համատեքստում Նախարարների կոմիտեի Հանձնարարական CM/Rec(2019)11 և Բացատրական հուշագիր, Բաժին 2 – Սահմանումներ, Նաև «Փախստականների և ապաստանի մասին» ՀՀ օրենքի 8-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետ)

ՀԱՐՑ 2. Ո՞վ է համարվում ընտանիքից անջատված երեխա:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.

Ընտանիքից անջատված երեխան այն երեխան է, ով բաժանվել է երկու ծնողից կամ հիմնական խնամողից, բայց՝ ոչ անպայմանորեն այլ հարազատներից:

(աղբյուր՝ Առանց ուղեկցության և ընտանիքից անջատված երեխաների արդյունավետ խնամակալություն միգրացիայի համատեքստում Նախարարների կոմիտեի Հանձնարարական CM/Rec(2019)11 և Բացատրական հուշագիր, Բաժին 2 – Սահմանումներ, Նաև «Փախստականների և ապաստանի մասին» ՀՀ օրենքի 8-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետ)

ՀԱՐՑ 3. Ովքե՞ր են համարվում հատուկ կարիքներ ունեցող ապաստան հայցողներ ու փախստականներ:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.

Հատուկ կարիքներ ունեցող ապաստան հայցողներ ու փախստականներ են համարվում՝

- ապաստան հայցող կամ փախստական երեխաներ,
- հաշմանդամություն ունեցող անձինք,
- հղի կանայք կամ միայնակ ծնողներ, որոնք ունեն անչափահաս երեխաներ,
- ծանր հիվանդությամբ տառապող հիվանդներ,
- հոգեկան առողջության խնդիր ունեցող անձինք,
- թրաֆիքինգի կամ խոշտանգումների, կամ բռնաբարության, կամ բռնության այլ ձևերի զոհեր:

(աղբյուր՝ «Փախստականների և ապաստանի մասին» ՀՀ օրենքի 8-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետ)

ՀԱՐՑ 4. Ո՞րն է երեխայի լավագույն շահը:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.

Երեխայի լավագույն շահն իրավունք է, սկզբունք և ընթացակարգային կանոն, որը բաղկացած է երկու քայլերից: Երեխայի լավագույն շահերի գնահատումը և որոշումը ներառում է՝

- տվյալ դեպքի որոշակի փաստական համատեքստում որոշել, թե որոնք են երեխայի լավագույն շահերի գնահատման համապատասխան տարրերը, տալ դրանց որոշակի բովանդակություն և որոշել յուրաքանչյուրի նշանակությունը մյուսների առնչությամբ,
- այդ նպատակով հետևել ընթացակարգի, որը կապահովի իրավական երաշխիքներ և իրավունքի պատշաճ կիրառում:

Երեխայի լավագույն շահերի գնահատումն ու որոշումն իրականացվում է որոշում կայացնողների, հնարավորության դեպքում՝ բազմամասնագիտական խմբի կողմից, և պահանջում երեխայի մասնակցություն:

(աղբյուր՝ ՄԱԿ-ի երեխայի իրավունքների կոմիտե, Թիվ 14 Ընդհանուր մեկնաբանություն երեխայի լավագույն շահերին առաջնահերթ ուշադրություն դարձնելու՝ երեխայի իրավունքի վերաբերյալ, CRC/C/GC/14, 2013թ., 46-47-րդ կետեր)

ՀԱՐՑ 5. Որո՞նք են այն նվազագույն տարրերը, որոնք պետք է հաշվի առնել առանց ուղեկցողի կամ ընտանիքից անջատված ապաստան հայցող կամ փախստական երեխայի լավագույն շահերը որոշելիս և գնահատելիս:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.

Երեխայի լավագույն շահերի բովանդակությունը պետք է գնահատվի և որոշվի ըստ առանձին դեպքերի՝ ելնելով երեխայի կամ երեխաների որոշակի իրավիճակից՝ հաշվի առնելով նրանց անձնական հանգամանքները, իրավիճակն ու կարիքները: Առանց ուղեկցողի կամ ընտանիքից անջատված ապաստան հայցող կամ փախստական երեխայի լավագույն շահերը որոշելիս և գնահատելիս պետք է առնվազն հաշվի առնվեն ստորև ներկայացված տարրերը: Գնահատման գործընթացը պետք է իրականացվի բարյացակամ և անվտանգ միջավայրում՝ տարիքային և սեռային, ինչպես նաև երեխայի այլ առանձնահատկություններին (օրինակ՝ հաշմանդամության, հոգեբանական, հուզական և այլ) համապատասխանող՝ հարցազրույց վարելու տեխնիկային պատրաստված որակավորված մասնագետների կողմից:

(աղբյուր՝ ՄԱԿ-ի երեխայի իրավունքների կոմիտե, Թիվ 6 Ընդհանուր մեկնաբանություն՝ ծագման երկրից դուրս առանց ուղեկցողի և ընտանիքից անջատված երեխաների նկատմամբ վերաբերմունքը, CRC/GC/2005/6, սեպտեմբեր 2005թ., 20-րդ կետ, նաև ՄԱԿ-ի երեխայի իրավունքների կոմիտե, Թիվ 14 Ընդհանուր մեկնաբանություն երեխայի լավագույն շահերին առաջնահերթ ուշադրություն դարձնելու՝ երեխայի իրավունքի վերաբերյալ, CRC/C/GC/14, 2013թ., 32, 48-79-րդ կետեր)

ՀԱՐՑ 6. Ի՞նչ է նշանակում «Երեխայի համար հարմար տեղեկատվություն»:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.

«Երեխայի համար հարմար տեղեկատվություն» նշանակում է այնպիսի տեղեկատվությունը, որը հարմարեցված է երեխայի տարիքին, հասունության մակարդակին, լեզվին, սեռին և մշակույթին:

Առանց ուղեկցողի կամ ընտանիքից անջատված ապաստան հայցող կամ փախստական երեխային տրամադրվող տեղեկատվությունը պետք է վերաբերի նաև

- ապաստանի ընթացակարգերի, դրանց վերաբերյալ կայացված որոշումների, հետևանքների և բողոքարկման հնարավորության մասին,
- իրենց իրավունքների մասին տեղեկատվություն և իրենց շահերի վրա ազդող ողջ համապատասխան տեղեկատվությունը,
- ընտանիքի վերամիավորման, խնամակալների և խնամակալության մարմինների դերերի և պարտականությունների մասին:

(աղբյուր՝ Ինչպես փոխանցել երեխաների համար հարմար տեղեկատվություն միգրացիայի մեջ գտնվող երեխաներին, Եվրոպայի խորհուրդ, 11-րդ էջ, ՄԱԿ-ի Երեխայի իրավունքների կոմիտե, ՄԱԿ-ի Բոլոր միգրանտ աշխատողների և նրանց ընտանիքների անդամների իրավունքների պաշտպանության Կոմիտեի թիվ 4 (2017) և Երեխայի իրավունքների կոմիտեի թիվ 23 (2017) համատեղ ընդհանուր մեկնաբանությունները՝ ծագման, տարանջման, նպատակակետի և վերադարձի երկրներում միջազգային միգրացիայի համատեքստում երեխաների մարդու իրավունքների վերաբերյալ պետությունների պարտավորությունների վերաբերյալ, 17-րդ կետի (բ) և (ժ)-են եկթակետեր, Թիվ 6 Ընդհանուր մեկնաբանություն՝ ծագման երկրից դուրս առանց ուղեկցողի և ընտանիքից անջատված երեխաների նկատմամբ վերաբերմունքը, CRC/GC/2005/6, սեպտեմբեր 2005թ., 25-րդ կետ, Առանց ուղեկցության և ընտանիքից անջատված երեխաների արդյունավետ խնամակալություն միգրացիայի համատեքստում Նախարարների կոմիտեի Հանձնարարական CM/Rec(2019)11 և Բացատրական հուշագիր, 5-րդ սկզբունքի 1-ին կետ)

ՀԱՐՑ 7. Եթե ապաստան հայցող երեխան չունի իր տարիքը հավաստող փաստաթուղթ, ապա ո՞ր տարիքն է հիմք ընդունվում:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.

Եթե ապաստան հայցողը չունի իր տարիքը հավաստող փաստաթուղթ, ապա հիմք է ընդունվում նրա հայտնած տեղեկությունն իր տարիքի վերաբերյալ:

(աղբյուր՝ ՀՀ կառավարության 2017 թվականի մարտի 9-ի N 239-Ն որոշում, Հավելված N1, 4-րդ կետ)

ՀԱՐՑ 8. Հայաստանում առանց ուղեկցողի և (կամ) ապաստան հայցող կամ փախստական երեխայի այլընտրանքային խնամքը ո՞ր եղանակներով է իրականացվում:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.

Հայաստանում այլընտրանքային խնամքն իրականացվում է

- խնամակալության կամ հոգաբարձության, եթե հնարավոր է,
- խնամատարության որևէ ձևի՝ կախված դեպքի առանձնահատկություններից՝ ընդհանուր, մասնագիտացված, արձակուրդային, կամ ճգնաժամային, իսկ դրանց անհնարինության դեպքում՝
- շուրջօրյա խնամք տրամադրող հաստատություններում կամ ընտանեկան միջավայրին մոտ տներում խնամք տրամադրող կազմակերպություններում խնամքի կազմակերպման:

(աղբյուր՝ «Երեխայի իրավունքների և պաշտպանության համակարգի մասին» ՀՀ օրենքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետ)

ՀԱՐՑ 9. Ի՞նչ է փաստացի խնամակալությունն ու հոգաբարձությունը և ո՞վ կարող է լինել փաստացի խնամակալ կամ հոգաբարձու:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.

Մինչև խնամակալության և հոգաբարձության փաստաթղթավորումը, առանց ծնողական խնամքի մնացած և այլընտրանքային խնամքի կարիք ունեցող այլ երեխաների նկատմամբ կարող է կիրառվել փաստացի խնամակալություն կամ հոգաբարձություն: Փաստացի խնամակալ կամ հոգաբարձու կարող է հանդիսանալ երեխայի մերձավոր ազգականը, բացառությամբ գտնված (ընկեցիկ) երեխաների, ում նկատմամբ փաստացի խնամակալի կամ հոգաբարձուի պարտականությունները կատարում է երեխայի հայտնաբերման վայրի խնամակալության և հոգաբարձության մարմինը: Փաստացի խնամակալը կամ հոգաբարձուն ժամանակավորապես ստանձնում է օրինական ներկայացուցչի գործառնություններն այնքանով, որքանով դա անհրաժեշտ է երեխայի կենսապահովումն ու իրավունքների արդյունավետ իրականացումն ապահովելու համար:

(աղբյուր՝ ՀՀ ընտանեկան օրենսգրքի 134.1-ին հոդվածի 1-ին մաս)

ՀԱՐՑ 10. Ո՞ր մարմինն է իրականացնում առանց ծնողական խնամքի մնացած կամ այլընտրանքային խնամքի կարիք ունեցող հայտնաբերված երեխայի գնահատումը և դեպքի ուսումնասիրությունը:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.
Գնահատումն ու դեպքի ուսումնասիրությունն իրականացնվում է անհապաղ տվյալ համայնքի խնամակալության և հոգաբարձության մարմնի կողմից:

(աղբյուր՝ ՀՀ ընտանեկան օրենսգրքի 110-րդ հոդվածի 1.2-րդ մաս)

ՀԱՐՑ 11. Ի՞նչ գործողություններ է կատարում համայնքի սոցիալական աշխատողը և ի՞նչ ժամկետում է ստանում անհրաժեշտ եզրակացություն՝ առանց ծնողական խնամքի մնացած և այլընտրանքային խնամքի կարիք ունեցող երեխային փաստացի խնամակալության կամ հոգաբարձության տեղափոխելուց հետո:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.
Համայնքի սոցիալական աշխատողը դիմում է միասնական սոցիալական ծառայության համապատասխան տարածքային կենտրոն խնամակալի կամ հոգաբարձուի ընտանիքի՝ օրենսդրությամբ սահմանված սոցիալական գնահատման համար: Միասնական սոցիալական ծառայության տարածքային կենտրոնը դիմումը ստանալուց հետո հնգօրյա ժամկետում կազմակերպում է խնամակալի կամ հոգաբարձուի ընտանիքի սոցիալական գնահատումը, տրամադրում է եզրակացություն համայնքի սոցիալական աշխատողին: Եզրակացության հիման վրա համայնքի սոցիալական աշխատողը նախաձեռնում է խնամակալության և հոգաբարձության մարմնի կողմից խնամակալության կամ հոգաբարձության հաստատում:

(աղբյուր՝ ՀՀ ընտանեկան օրենսգրքի 111-րդ հոդվածի 1.4-րդ մաս)

ՀԱՐՑ 12. Ո՞ր մարմինն է իրականացնում խնամակալների կամ հոգաբարձուների հաշվառման մշտադիտարկում, պատրաստում է մշտադիտարկման արդյունքների և առաջարկությունների վերաբերյալ տեղեկանք:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.
Նման գործառնություններ իրականացնում է մարզպետի աշխատակազմը, իսկ Երևան քաղաքում՝ Երևանի քաղաքապետարանը:

(աղբյուր՝ «Երեխայի իրավունքների և պաշտպանության համակարգի մասին» ՀՀ օրենքի 26-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 7-րդ կետ և 27-րդ հոդվածի 1-ին մաս)

ՀԱՐՑ 13. Ո՞րմ նկատմամբ է սահմանվում խնամակալությունը, իսկ ո՞րմ նկատմամբ՝ հոգաբարձությունը:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.
Խնամակալություն սահմանվում է 14 տարին չլրացած անչափահասների, ինչպես նաև հոգեկան խանգարման հետևանքով դատարանով անգործունակ ճանաչված քաղաքացիների նկատմամբ, իսկ հոգաբարձությունը սահմանվում է 14-ից մինչև 18 տարեկան անչափահասների, ինչպես նաև սահմանափակ գործունակ ճանաչված քաղաքացիների նկատմամբ:

(աղբյուր՝ ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 34-րդ հոդվածի 1-ին մաս և 35-րդ հոդվածի 1-ին մաս)

ՀԱՐՑ 14. Արդյո՞ք որդեգրումը համարվում է առանց ուղեկցողի կամ ընտանիքից անջատված ապաստան հայցող կամ փախստական երեխայի համար այլընտարանքային խնամքի նախընտրելի տարբերակ:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.
Որդեգրումն առանց ուղեկցողի կամ ընտանիքից անջատված ապաստան հայցող կամ փախստական երեխայի համար համարվում է նախընտրելի այլընտրանքային խնամքի տարբերակ միայն այն դեպքում, երբ երեխայի ծնողներին, ընդլայնված ընտանիքին կամ օրինական խնամկալաներին գտնելու կամ որոնելու բոլոր հնարավոր միջոցները սպառված են:

(աղբյուր՝ ՄԱԿ-ի երեխաների այլընտրանքային խնամքի ուղեցույցներ, Գլխավոր ասամբլեայի կողմից 2009 թվականի դեկտեմբերի 18-ին ընդունված բանաձև 64/142, 152-րդ կետ)

ՀԱՐՑ 15. Ո՞ր դեպքում առանց ուղեկցողի կամ ընտանիքից անջատված ապաստան հայցող կամ փախստական երեխային պետք է վերադարձնել իր ծագման երկիր:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.
Առանց ուղեկցողի կամ ընտանիքից անջատված ապաստան հայցող կամ փախստական երեխան չպետք է վերադարձվի իր ծագման երկիր

- եթե նրա վերադարձը կվտանգի նրա անվտանգությունը,
- եթե չկա նրա համար պատասխանատվություն կրող համապատասխան խնամակալ, կամ
- եթե վերադարձը չի համապատասխանում երեխայի լավագույն շահերին:

(աղբյուր՝ ՄԱԿ-ի երեխաների այլընտրանքային խնամքի ուղեցույցներ, Գլխավոր ասամբլեայի կողմից 2009 թվականի դեկտեմբերի 18-ին ընդունված բանաձև 64/142, 148-րդ կետ)

ՀԱՐՑ 16. Արդյո՞ք առանց ուղեկցողի կամ ընտանիքից անջատված ապաստան հայցող երեխան ունի կացարանի իրավունք:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.

Առանց ուղեկցողի և ընտանիքից անջատված երեխա ապաստան հայցողները ժամանակավոր տեղավորման կենտրոնում տեղավորվում են առաջնահերթության կարգով՝ հաշվի առնելով նրանց լավագույն շահերը և խորհրդակցելով նրանց ներկայացուցչի հետ:

(աղբյուր՝ «Փախստականների և ապաստանի մասին» ՀՀ օրենքի 24-րդ հոդվածի 1-ին մաս)

ՀԱՐՑ 17. Ո՞ր է ներկայացնում առանց ուղեկցողի և ընտանիքից անջատված երեխային ապաստանի ընթացակարգի շրջանակում:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.

Միգրացիայի և քաղաքացիության ծառայությունը նշանակում է ապաստանի ընթացակարգի շրջանակներում ներկայացուցիչ, ով պաշտպանության տրամադրման ընթացակարգի ընթացքում պատշաճ կերպով՝

- ներկայացնում է առանց ուղեկցողի կամ ընտանիքից անջատված ապաստան հայցող երեխայի լավագույն շահերն ապաստանի ընթացակարգի ողջ ընթացքում,
- ապահովում է առանց ուղեկցողի կամ ընտանիքից անջատված ապաստան հայցող երեխայի իրավունքների և բարեկեցության պաշտպանությունը որոշումների կայացման և հաղորդակցության ընթացքում:

(աղբյուր՝ «Փախստականների և ապաստանի մասին» ՀՀ օրենքի 50-րդ հոդվածի 3-րդ մաս)

ՀԱՐՑ 18. Ո՞ր և ո՞ւմ կողմից կարող է նշանակվել առանց ուղեկցողի և ընտանիքից անջատված երեխա ապաստան հայցողի համար ներկայացուցիչ՝ ապաստանի ընթացակարգի շրջանակներում:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.

Ապաստանի ընթացակարգի շրջանակներում երեխայի ներկայացուցիչ նշանակվում է Միգրացիայի և քաղաքացիության ծառայության որոշմամբ՝ հասարակական կազմակերպությունների համաձայնությամբ: Ապաստանի ընթացակարգի շրջանակներում երեխայի ներկայացուցիչ նշանակվում է այն անձը, ով համապատասխանում է հետևյալ չափանիշներին.

- չափահաս անձ, որը ՀՀ քաղաքացի է կամ օրինական բնակվող օտարերկրացի, կամ քաղաքացիություն չունեցող անձ:
- տիրապետում է երեխաների հետ աշխատելու անհրաժեշտ գիտելիքներին և հմտություններին,
- ունի փախստականների և ապաստանի վերաբերյալ ՀՀ օրենսդրության իմացություն,
- անցել է հատուկ վերապատրաստման դասընթացներ,
- առաջադրվել է փախստականների հարցերով զբաղվող հասարակական կազմակերպությունների միջոցով, և
- գործունեությունն իրականացնում է կամավորության հիմունքներով:

(աղբյուր՝ ՀՀ կառավարության 2017 թվականի մարտի 9-ի N 239-Ն որոշում, Հավելված N 1, 6-9-րդ կետեր)

ՀԱՐՑ 19. Ինչ ընթացակարգով է նշանակվում առանց ուղեկցողի կամ ընտանիքից անջատված երեխա ապաստան հայցողի համար ապաստանի ընթացակարգի շրջանակներում ներկայացուցիչ:

Պատասխան.

1. Երեխան ներկայացնում է ապաստանի դիմում.
2. Առանց ուղեկցողի կամ ընտանիքից անջատված երեխայի նույնականացվում է, որպես
 - 18 տարեկանից փոքր անձ, կամ
 - եթե տարիքը հաստատող փաստաթուղթ չկա, անձի կողմից նշված տարիքը համարվում է ընդունելի:
3. Միգրացիայի և քաղաքացիության ծառայությունը կասեցնում է դիմումը և ձեռնպահ է մնում երեխայի ապաստանի դիմումի առնչությամբ հետագա վարչարարության իրականացումից՝ մինչև ներկայացուցիչ նշանակելը:
4. Ապաստանի դիմումը ստանալուց հետո հաջորդ աշխատանքային օրը Միգրացիայի և քաղաքացիության ծառայությունը պաշտոնական գրություն է ուղարկում փախստականների հարցերով զբաղվող ՀԿ-ներին՝ խնդրելով ապաստանի ընթացակարգի շրջանակներում ներկայացուցի թեկնածուի(ների) առաջադրումներ հայտ ներկայցնել: Թեկնածու առաջադրելու իրավունք ունեցող ՀԿ-ների ցանկը որոշվում է Միգրացիայի և քաղաքացիության ծառայության կողմից՝ խորհրդակցելով Հայաստանում ՄԱԿ-ի Փախստականների հարցերով զբաղվող հանձնակատարի գրասենյակի հետ: Թեկնածուների տվյալները ստանալուց հետո 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում՝ Միգրացիայի և քաղաքացիության ծառայությունը նշանակում է ներկայացուցիչ:
 - Նախապատվությունը տրվում է այն թեկնածուին, որն ունի երեխաների հետ աշխատելու առավել փորձառություն:
 - Ներկայացուցիչը տեղեկացվում է 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում:
5. Լիազորությունները դադարեցվում են Միգրացիայի և քաղաքացիության ծառայության որոշմամբ, եթե՝
 - Երեխան վերամիավորվում է ծնողների հետ Հայաստանում:
 - Երեխան դառնում է 18 տարեկան:

Լիազորությունների դադարեցման մասին անմիջապես տեղեկացվում է համապատասխան ՀԿ-ն:

(աղբյուր՝ ՀՀ կառավարության 2017 թվականի մարտի 9-ի N 239-Ն որոշում, Հավելված N 1, 5-14-րդ կետեր)

ՀԱՐՑ 20. Արդյո՞ք առանց ուղեկցողի և ընտանիքից անջատված ապաստան հայցող կամ փախստական երեխային կարող է տրամադրվել անվճար իրավաբանական օգնություն, և ի՞նչ է այն ներառում:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.

Այո, Հանրային պաշտպանի գրասենյակն անվճար իրավաբանական օգնությունը տրամադրում է մի շարք խմբերի անձանց, այդ թվում, նաև փախստականներին և Հայաստանում ապաստան հայցողներին: Անվճար իրավաբանական օգնությունը ներառում է՝

- խորհրդատվությունը՝ հայցադիմումների, դիմումների, բողոքների և այլ իրավաբանական բնույթի դատավարական փաստաթղթերի կազմում, ներառյալ՝ իրավաբանական տեղեկատվության տրամադրում.
- ներկայացուցչությունը կամ պաշտպանությունը՝ քրեական վարույթներով, քաղաքացիական, վարչական և սահմանադրական գործերով:

(աղբյուր՝ «Փաստաբանության մասին» ՀՀ օրենքի 41-րդ հոդվածի 2-րդ մաս և 5-րդ մասի 9-րդ ու 14-րդ կետեր)

ՀԱՐՑ 21. Ո՞րն է ապաստանի հայցը և ինչպե՞ս է այն փոխկապակցված ապաստանի խնդրանքի և ապաստանի դիմումի հետ:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.

1. Ապաստանի հայցն օտարերկրյա քաղաքացու կամ քաղաքացիություն չունեցող անձի կողմից Հայաստանում ապաստան ստանալու նպատակով համապատասխան մարմիններին ներկայացված խնդրանք է կամ դիմում:
2. Ապաստանի խնդրանք է համարվում Հայաստանի պետական սահմանի անցման կետերում Ազգային անվտանգության ծառայության կազմում գործող ՀՀ սահմանապահ զորքերին, իսկ Հայաստանի տարածքում Միգրացիայի և քաղաքացիության ծառայության, ինչպես նաև Ոստիկանության, կամ եթե անձը գտնվում է ազատազրկման վայրում՝ ազատազրկման վայրի վարչակազմին բանավոր, գրավոր, ժեստերի լեզվով կամ հաղորդակցության որևէ այլ միջոցով առերես արված ցանկացած հայտարարություն, որն արտահայտում է Հայաստանում պաշտպանություն գտնելու նրա ցանկությունը:
3. Ապաստանի դիմումն օտարերկրյա քաղաքացու կամ քաղաքացիություն չունեցող անձի կողմից ապաստանի ստացման նպատակով Միգրացիայի և քաղաքացիության ծառայություն ներկայացված գրավոր խնդրանքն է: Ապաստանի դիմումի ձևը հաստատում է Կառավարությունը:

(աղբյուր՝ «Փախստականների և ապաստանի մասին ՀՀ օրենքի 13-րդ հոդվածի 1-3-րդ մասեր)

ՀԱՐՑ 22. Ո՞րն է չվերադարձելիության սկզբունքը:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.

Չվերադարձելիության սկզբունքը փախստականին որևէ կերպ չվերադարձնելն է այն տարածքների սահմանները, որտեղ նրա կյանքին կամ ազատությանը կարող է վտանգ սպառնալ ռասայական, կրոնական, ազգային, սոցիալական որոշակի խմբի պատկանելության, քաղաքական հայացքների կամ համատարած բռնության, արտաքին հարձակման, ներքին հակամարտությունների, մարդու իրավունքների զանգվածային խախտումների կամ հասարակական կարգը խախտող այլ լուրջ իրադարձությունների հիմքով:

(աղբյուր՝ «Փախստականների և ապաստանի մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի 1-ին մասի առաջին պարբերություն)

ՀԱՐՑ 23. Ո՞ր մարմինն է պատասխանատու առանց ուղեկցողի և ընտանիքից անջատված ապաստան հայցող երեխայի ինքնությունը և ազգությունը պարզելու, ինչպես նաև որոնելու երեխայի ծնողներին կամ այլ ազգականներին ընտանիքի միավորման նպատակով որոնելու համար:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.

Միգրացիայի և քաղաքացիության ծառայությունը պետք է միջոցներ ձեռնարկի

- երեխայի ինքնությունը և ազգությունը պարզելու համար և
- որոնի երեխայի ծնողներին կամ այլ ազգականներին ընտանիքի միավորման նպատակով, եթե այդ որոնումն ու միավորումը բխում են երեխայի շահերից:

Անհրաժեշտության դեպքում Միգրացիայի և քաղաքացիության ծառայությունը դիմում է Ազգային անվտանգության ծառայություն, Արտաքին գործերի նախարարություն, ինչպես նաև Ոստիկանություն՝ ապաստան հայցողների ինքնությունը պարզելու գործում աջակցելու հարցով:

(աղբյուր՝ «Փախստականների և ապաստանի մասին» ՀՀ օրենքի 50-րդ հոդվածի 4-րդ մասը և 34-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 5-րդ կետ)

ՀԱՐՑ 24. Ո՞ր մարմինն է կազմակերպում առանց ուղեկցողի կամ ընտանիքից անջատված երեխա ապաստան հայցողի այլընտրանքային խնամքի կազմակերպումը, տեղավորումն ու խնամքը:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.

Աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարությունը կազմակերպում է առանց ուղեկցողի և ընտանիքից անջատված անչափահաս ապաստան հայցողների տեղավորումն ու խնամքը՝ Միգրացիայի և քաղաքացիության ծառայության միջնորդության հիման վրա՝ համագործակցելով խնամակալության և հոգաբարձության մարմինների և Մարզպետի աշխատակազմի կամ Երևանի քաղաքապետարանի հետ:

(աղբյուր՝ «Փախստականների և ապաստանի մասին» ՀՀ օրենքի 38-րդ հոդվածի 2-րդ մաս)

ՀԱՐՑ 25. Ո՞ր մարմինն է կազմակերպում առանց ուղեկցողի և ընտանիքից անջատված անչափահաս ապաստան հայցողների և ապաստան ստացած փախստականների՝ կրթական հաստատություն ընդունման հարցը:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.

Կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարությունը միջոցներ է ձեռնարկում Հայաստանում ապաստան հայցողների և ապաստան ստացած փախստականների՝ կրթության իրավունքի իրացման ուղղությամբ: Խնամակալության և հոգաբարձության մարմնի դիմումի հիման վրա կազմակերպում է առանց ուղեկցողի և ընտանիքից անջատված անչափահաս ապաստան հայցողների և ապաստան ստացած փախստականների՝ կրթական հաստատություն ընդունման հարցը:

(աղբյուր՝ «Փախստականների և ապաստանի մասին» ՀՀ օրենքի 25-րդ և 39-րդ հոդվածներ)

ՆՇՈՒՄՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Handwriting practice lines consisting of 20 horizontal dashed lines.

ՆՇՈՒՄՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Handwriting practice lines consisting of 20 horizontal dashed lines.

ՆՇՈՒՄՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Handwriting practice lines consisting of 20 horizontal dashed lines.

ՆՇՈՒՄՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Handwriting practice lines consisting of 20 horizontal dashed lines.

HYE

www.coe.int

Եվրոպայի խորհուրդը առաջատար իրավապաշտպան կազմակերպությունն է մայրցամաքում: Կազմակերպությանն անդամակցում է 46 պետություն, այդ թվում՝ Եվրոպական միության անդամ բոլոր պետությունները: Եվրոպայի խորհրդի բոլոր անդամ պետությունները միացել են Մարդու իրավունքների եվրոպական կոնվենցիային, որը մարդու իրավունքների, ժողովրդավարության և իրավունքի գերակայության պաշտպանությանը միտված միջազգային պայմանագիր է: Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանը վերահսկում է Կոնվենցիայի իրագործումն անդամ պետություններում:

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE